

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ

Το πρώτον Αποστολικόν κήρυγμα εις την Πάφον
Πράξ. ιγ, 6-12

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΕΤΟΣ ΛΘ'

ΑΡ.461 - 462

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Γαλ. στ' 11 - 18

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιστ' 19 - 31

4 Νοεμβρίου 2018

«Ἀνθρώπος τις ἦν πλούσιος..... πτωχός δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος»

Ο πλούσιος και ο φτωχός Λάζαρος, η σημερινή παραβολή, αγαπητοί μου. Μπροστά σε ένα πλούσιο, πολυτελές κτήριο, ζει ο πλούσιος. Ακούγεται από εκεί μουσική και φωνές χαρούμενων ανθρώπων που ασταμάτητα και απεριόριστα διασκεδάζουν. Μπροστά σ' αυτό το μέγαρο, ένας φτωχός, πεινασμένος άνθρωπος. Περιμένει ο Λάζαρος, να ζηήσει από τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι του πλουσιού. Πεσμένος κοντά στην πόρτα του πολυτελούς μεγάρου, δεχεται την μοναδική φροντίδα από τους σκύλους που γλύφουν τις πληγές του. Έρχεται όμως η ώρα και πεθαίνουν και οι δυο. Ο φτωχός μεταφέρεται «ὑπό τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ». Και ο πλούσιος βασανιζόμενος στον άδη βλέπει τον Λάζαρο ευτυχισμένο. Το ελάχιστο, το πρώτο αίτημά του, από τον Αβραάμ: Να βρέξει ο Λάζαρος το δάκτυλό του στο νερό, για να δροσίσει τη γλώσσα του, γιατί φλέγεται. Και η απάντηση του Αβραάμ: Αυτός, ο πλούσιος, απόλαυσε όλα τα καλά στη ζωή του, ενώ ο Λάζαρος βασανίστηκε. Τώρα αυτός χαιρείται και συ υποφέρεις. Και επιπλέον δεν υπάρχει, αναμεσά σας, καμιά επικοινωνία. Στο δεύτερο αίτημα του πλουσιού να στείλει τουλάχιστον στα πέντε αδέρφια του κάποιον να τους προειδοποιήσει, η απάντηση είναι απλή. «Ἐχουσι Μωυσέα καί τούς προφήτας, ἀκουσάτωσαν αὐτῶν». Και στο τελευταίο αίτημα του, να πάει κάποιος από τους νεκρούς, να τους προειδοποιήσει, ο Αβραάμ απαντά: «εἰ Μωυσέως καί τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδέ ἂν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται». Αν δεν άκουσαν το Μωυσή και τους προφήτες, ούτε κι αν κάποιος, από τους νεκρούς αναστηθεί, θα πεισθούν!

Η εικόνα σκληρή, αγαπητοί μου αδελφοί! Η λύση δεν μπορεί να έρθει αν κάποιος από τους νεκρούς, μάς προειδοποιήσει. Την αλήθεια, την γνωρίζουμε. Θα έπρεπε να ακούμαστε και να πιστεύουμε σ' αυτά που ο Κύριος μας διδάξε. Να τα ακούμε με προσοχή και να τα τηρούμε στη ζωή μας, και χωρίς αναβολές. Μετά θάνατον δεν υπάρχει πια ελπίδα για τον βασανιζόμενο πλούσιο. Το άκρο του δακτύλου του Λάζαρου βουτηγμένο στο νερό, ζητά μόνο. Φλέγεται, υποφέρει, βασανίζεται. Δεν βλέπει καμιά διέξοδο. «Χάσμα μέγα ἐστήρικται». Μεγάλο χάσμα υπάρχει από τον Λάζαρο, που βρίσκεται ευτυχής στους κόλπους του Αβραάμ. Δεν υπάρχει τρόπος να περάσει στην απέναντι όχθη του χάσματος. Ο πλούσιος, που εν όσω ζούσε περνούσε καλά, διασκεδάζε, δε διανοήθηκε ποτέ, ότι κάποια στιγμή θα τελειώσουν όλα αυτά. Μαζί του, τίποτε δεν μπορεί να πάρει. Αυτά που είχε, τα υλικά αγαθά, οι τιμές και δόξες, που του απέδιδαν οι γύρω του, δεν θα τον ακολουθήσουν. Τον Λάζαρο, που ήταν πεσμένος σε μια άκρη έξω από την πόρτα του, ίσως δεν τον πρόσεξε ποτέ. Τώρα τον βλέπει ευτυχισμένο.

Και το ερώτημα: Ποιο άραγε, αγαπητοί μου αδελφοί, είναι το εισιτήριο για την βασιλεία του Θεού; Τα δυο πρόσωπα παρουσιάζονται να διαφέρουν κυρίως ως προς την οικονομική τους κατάσταση! Δηλαδή, αρκεί να είμαστε φτωχοί; Μα ο Θεός δε μας δημιούργησε γι' αυτό! Όταν είπε στους πρωτόπλαστους «αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε καί πληρώσατε τήν γῆν καί κατακυριεύσατε αὐτῆς», σαφώς δεν εννοούσε να μείνουν άπραγοι. Τους παράγγειλε ακόμη να εργάζονται. Αυτοί

λοιπόν, που θα κυριαρχούσαν στη γη, δεν μπορούσε να είναι μόνο οι φτωχοί. Είχαν την δυνατότητα να αποκτήσουν όλα τα αγαθά για την επιβίωσή τους, αλλά ακόμη πολύ περισσότερα, ώστε να είναι και πλούσιοι ή να μείνουν φτωχοί. Φαινόμενο επαναλαμβανόμενο, σε όλες τις εποχές, η ανισότητα και διαφορετικότητα, που έχουν τη βάση τους από την ίδια τη φύση, και πάντα θα υπάρχουν.

Ο Θεός όμως, ο πάνσοφος και πανάγαθος, δεν δημιούργησε κακομοίρηδες. Έπλασε λογικά όντα, ελεύθερα να αποφασίζουν σύμφωνα με τον θείο νόμο. Μας έδωσε εξουσία πάνω στη γη, και στα δημιουργήματά Του, που έθεσε στη διάθεσή μας. Και δεν έμεινε αδιάφορος μακριά από τα πλάσματά Του, γιατί μας αγαπά. Γιαυτό έστειλε τους προφήτες, για να μας θυμίσουν όταν παρεκλίναμε από τον δρόμο του θελήματός Του. Δεν θέλει να χαθούμε, να φτάσουμε στη δυσάρεστη κατάσταση του πλούσιου της σημερινής παραβολής, που του αρκούσε απλώς και μόνο, να βρέξει τη γλώσσα του με λίγο δροσερό νερό, γλύφοντας το δάκτυλο του Λάζαρου. Επειδή ενδιαφέρεται για μας και μας αγαπά, έστειλε και τον μονογενή Γιο Του, ακόμη! Να θυσιαστεί, για να μας σώσει από τις αμαρτίες μας.

Ο πλούτος, δεν περιλαμβάνεται στις αμαρτίες, αγαπητοί μου αδελφοί. Αλλά μπορεί να εμποδίσει την είσοδό μας στη βασιλεία του Θεού. Δεν είναι αμαρτία να είναι κανείς πλούσιος. Θα ήταν τελείως παράλογο. Ο πλούσιος είχε τα πάντα, και καλά έκανε. Επέτρεψε ο Θεός να έχει και να διαχειρίζεται τα πλούσια αγαθά της φύσης. Νόμισε όμως ότι όλα αυτά τού ανήκουν, είναι αποκλειστικά δικά του. Αγνοούσε την ύπαρξη τού φτωχού Λάζαρου. Αγνοούσε τη φτώχεια, και τον φτωχό, που έφτανε να περιμένει να ζήσει από τα ψίχουλα. Δεν πρόσεξε τη δυστυχία του, τις πληγές που έγλυφαν οι σκύλοι. Τα είχε όλα ο πλούσιος, αλλά τού έλειπε η αγάπη, το ενδιαφέρον για τον πλησίον. Το ενδιαφέρον για όποιον έχει ανάγκες και δεν μπορεί να τις ικανοποιήσει. Φυσικά δεν είναι απαραίτητο να είναι κάποιος πλούσιος, για να βοηθήσει εκείνον, που έχει περισσότερη ανάγκη απ' αυτόν. Κι ακόμη δεν φτάνουν μόνο τα υλικά αγαθά, για να δείξουμε την αγάπη μας. Αρκεί κάποτε ένα απλό αλλά ειλικρινές χαμόγελο, αν δεν έχουμε κάτι περισσότερο, να προσφέρουμε.

Αλλά η παραβολή αυτή ακούγεται και σαν ένα προειδοποιητικό καμπανάκι, αγαπητοί μου. Τον λόγο του Θεού τον ακούμε, τον γνωρίζουμε. Έχουμε στη διάθεσή μας τη διδασκαλία του Κυρίου μας, την Καινή Διαθήκη. Την προσέχουμε; Την μεταφέρουμε στη ζωή μας; Λέγει ο απόστολος Παύλος: «Ίδού νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδού νῦν ἡμέρα σωτηρίας». Ζούμε στην περίοδο της χάριτος του Θεού, είναι η κατάλληλη ευκαιρία, η ημέρα της σωτηρίας. Ας μην αναβάλουμε. Να δούμε τις ανάγκες της ψυχής μας. Να εκμεταλλευτούμε τον καιρό που έχουμε σήμερα, στη διάθεσή μας. Αυτό που έχασε ο πλούσιος! «Ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν» σημειώνει αλλού ο απόστολος. Κάθε μέρα, κάθε στιγμή, που μπορούμε να διαχειριζόμαστε. Γιατί μετά, θα είναι πια αργά. Ας ζήσουμε την περίοδο της χάριτος του Θεού, αγαπητοί μου αδελφοί, ζώντας σύμφωνα με το θέλημά Του!

Δ.Γ.Σ.

ΚΥΡΙΑΚΗ Η'ΛΟΥΚΑ
Απόστολος: Β' Κορ. δ' 6-15
Ευαγγέλιο: Λουκ. ι 25-37
11 Νοεμβρίου 2018

«Και τίς εστί μου πλησίον;»

Κάποιος νομοδιδάσκαλος, μας λέει η σημερινή ευαγγελική περικοπή, αγαπητοί μου αδελφοί, παρουσιάζεται στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και για να τον φέρει σε δύσκολη θέση, όπως ο ίδιος πίστευε, του λέει: «Διδάσκαλε, τί πρέπει να κάμω για να κερδίσω την αιώνια ζωή;» Κι ο Ιησούς τότε τον ρωτά: «Ο νόμος τι γράφει;». Κι εκείνος απαντά: «Ν' αγαπάς τον Κύριο τον Θεό σου, με όλη την καρδιά σου και με όλη την ψυχή σου, με όλη την δύναμή σου και με όλο το νου σου· και τον πλησίον όπως τον εαυτό σου». «Πολύ σωστά απάντησες», του λέει ο Ιησούς· «αυτό να κάνεις και θα ζήσεις». Ο νομοδιδάσκαλος όμως, θέλοντας να δικαιολογήσει τον εαυτό του, λέει στον Κύριο: «Και ποιος είναι ο πλησίον μου;» Η ερώτηση αυτή δίνει την αφορμή στον Κύριο να πει την ωραιότητα και τόσο διδακτική παραβολή του Καλού Σαμαρείτη. Κι έτσι με την παραβολή αυτή ο Κύριος, μας δείχνει ποιος είναι ο πλησίον μας και ποιο είναι το χρέος μας, που έχουμε προς Αυτόν. Το θέμα είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον και γι' αυτό αξίζει να το προσέξουμε πολύ. Γιατί όπως φαίνεται από τη στάση και την όλη συμπεριφορά μας προς τον πλησίον, εξαρτάται και το αιώνιο μέλλον μας. Κι ας δούμε τώρα ποιος είναι ο πλησίον μας.

Η απάντηση, εκ πρώτης όψεως, στο ερώτημα αυτό δεν είναι δύσκολη. Πλησίον μας, όπως το λέει και η λέξη, είναι ο συνάνθρωπος, που βρίσκεται κοντά μας. Είτε πρόκειται για γνωστό, είτε άγνωστο σ' εμάς. Είτε πρόκειται για οικείο και συγγενή μας, είτε πρόκειται για ξένο και άσχετο σ' εμάς. Βέβαια, πολύ περισσότερο πλησίον μας είναι οι οικείοι και συγγενείς μας, οι συνάδελφοι και συνεργάτες μας, οι συγκατοικοί και γείτονές μας, οι συμπολίτες και συγχωριανοί μας, οι ομοεθνείς και ομόδοξοι. Και είναι αλήθεια ότι με όλους αυτούς, μας συνδέουν δεσμοί ιεροί και ιδιαίτεροι. Δεσμοί αίματος και συγγένειας, κοινής καταγωγής και δεσμά κοινής πίστεως και ομολογίας. Στην πραγματικότητα όποιος μιμείται τον Καλό Σαμαρείτη, μιμείται τον ίδιο τον Χριστό. Γιατί, σύμφωνα με την αλληγορική ερμηνεία της παραβολής, ο Καλός Σαμαρείτης είναι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, που όπως είναι γνωστό ήλθε στη γη από αγάπη για να σώσει τον άνθρωπο. Γιατί, ο Θεός δεν έμεινε ποτέ αδιάφορος στον πόνο και στη δυστυχία του ανθρώπου. Γι' αυτό κι έστειλε στη γη τον Μονογενή Του Υιό, για να θεραπεύσει τις πληγές μας και να μας χαρίσει πάλι ζωή και ελπίδα. Το ότι, λοιπόν, είμαστε όλοι παιδιά ενός Πατέρα, του Θεού, και ότι όπως είπαμε θυσιάστηκε για όλους τους ανθρώπους, ανεξαιρέτως, αυτό θα πρέπει να μας βοηθά να βλέπουμε όλους τους ανθρώπους, όχι σαν ξένους, αλλά σαν αδελφούς μας. Σαν ψυχές, για τις οποίες ο Χριστός όχι μόνο δεν αδιαφόρησε, αλλά «για χάρη όλων πέθανε» (Β' Κορ. ε' 14).

Αν επομένως, ο Χριστός και Θεός μας φέρθηκε έτσι και τόσο πολύ αγάπησε τον άνθρωπο, το ίδιο κι εμείς δεν μπορούμε να περιφρονούμε τους συνανθρώπους μας. Δυστυχώς, αυτό που συμβαίνει στην εποχή μας, είναι ότι αν εξαιρέσουμε τους οικείους και στενούς συγγενείς μας, που καθηκόντως πρέπει να αγαπούμε και παρ' όλα αυτά μερικές φορές οι σχέσεις μας δεν είναι οι ενδεδειγμένες, για τους λοιπούς και μάλιστα γι' αυτούς που μας μισούν και μας εκθρεύονται, δεν

ενδιαφερόμαστε καθόλου. Κι έχουμε μάλιστα περιπτώσεις, που μένουμε στην ίδια γειτονιά ή στην ίδια πολυκατοικία και μερικές φορές που εργαζόμαστε στην ίδια εργασία και όμως είμαστε ξένοι και άγνωστοι μεταξύ μας. Και το χειρότερο απ' όλα μπορεί οι πλησίον μας να έχουν θλίψεις, δοκιμασίες, ασθένειες, πένθη και ανάγκη συμπαράστασης κι εμείς να τους αντιπαρερχόμαστε απαθείς και αδιάφοροι. Γιατί η καρδιά μας είναι στεγνή από αγάπη και γιατί μας κυβερνά ο ατομισμός και η φιλαυτία.

Πράγματι, ο πλησίον δεν καθορίζεται από τη φυλετική, εθνική ή θρησκευτική του ταυτότητα. Κάθε άνθρωπος, είτε είναι συμπατριώτης μας, είτε ξένος, φίλος ή εχθρός, γνωστός ή άγνωστος είναι άνθρωπος και γι' αυτό του οφείλουμε αγάπη και σεβασμό. Η αγάπη είναι αυτή που αναδεικνύει ως πλησίον μας τον κάθε άνθρωπο, που βρίσκεται σε κάποια ανάγκη και δύσκολη στιγμή. Αυτή την αγάπη προς όλους, ανεξαιρέτως, τους ανθρώπους είναι που μας διδάσκει ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός. Μας διδάσκει, δηλαδή, να δείχνουμε συμπάθεια σε κάθε άνθρωπο που πάσχει, χωρίς να ξεετάζουμε αν αυτός ο άνθρωπος είναι συγγενής μας ή συμπατριώτης μας και χωρίς να λογαριάζουμε τις θυσίες, τους κόπους και τις δαπάνες που θα υποστούμε για να βοηθήσουμε και να συντρέξουμε αυτόν που πάσχει, έστω κι αν αυτός είναι εχθρός μας. Αν πράγματι, θέλουμε να είμαστε γνήσιοι μαθητές και μιμητές του Χριστού, τότε θα πρέπει να μάθουμε να αγαπούμε. Γιατί η αγάπη είναι αυτή που ομορφαίνει τη ζωή μας και μας φέρνει πιο κοντά στο Θεό.

Δυστυχώς, κάτι τέτοιο, επαναλαμβάνεται πολλές φορές μέσα στην ιστορία και σε ανθρώπους του Θεού, όπως συνέβη και στην περίπτωση του ιερέα και του λευίτη, που ήσαν δυο πρόσωπα που είχαν αξίωμα και έργο ιερό. Σε μας που θέλουμε να είμαστε άνθρωποι της Εκκλησίας, είναι απάνθρωπο να αποδεικνυόμαστε στην πράξη, άσπλαχνοι σκληροί και αδιάφοροι στον ανθρώπινο πόνο. Είναι τραγικό να ισχύει κάτι τέτοιο και για μας. Ο Κύριός μας το ξεκαθάρισε πλείστες όσες φορές, ότι χωρίς την αγάπη προς τον συνάνθρωπό μας, Βασιλεία Ουρανών δεν πρόκειται να κληρονομήσουμε. Γι' αυτό και η αγάπη προς τον πλησίον είναι η σφραγίδα της γνησιότητάς μας και η βασική προϋπόθεση της σωτηρίας μας. Και να ξέρουμε πάντοτε ότι αγάπη σημαίνει θυσία. Ν' ακούμε, δηλαδή, με πόνο το πρόβλημά τους και να τους ανακουφίζουμε. Και να κάνουμε ότι έκαμε ο Καλός Σαμαρείτης. Γι' αυτόν ο τραυματισμένος Ιουδαίος, ήταν ο ξένος, ο αντίθετος, ο εχθρός. Όμως η αγάπη προς τον πλησίον, τον βοηθά να παραμερίσει κάθε διαφορά, που τους χωρίζει και να τον δει σαν αδελφό του. Και κάμνει γι' αυτόν τα πάντα, κατά τρόπο τόσο συγκινητικό και τέλειο. Κι' όλα αυτά προς ένα ξένο, άγνωστο, γιατί όχι και εχθρό του.

Αδελφοί μου! Αν θέλουμε να κληρονομήσουμε την αιωνιότητα, θα πρέπει να γίνουμε κι εμείς άνθρωποι της χριστιανικής αγάπης. Δικό μας πρότυπο ας είναι πάντοτε μόνο ο Κύριος, που είναι η ενσάρκωση και η πηγή της αγάπης. Ο Κύριός μας το ξεκαθάρισε ότι χωρίς την αγάπη προς τον συνάνθρωπό μας, Βασιλεία Ουρανών δεν πρόκειται να κληρονομήσουμε. Η αγάπη, λοιπόν, προς τον πλησίον μας είναι η σφραγίδα της γνησιότητάς μας και η βασική προϋπόθεση της σωτηρίας μας.

† Ηγούμενος Χρυσορρογιατίσης Διονύσιος

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Απόστολος: Εβρ. ζ' 26- η' 2

Ευαγγέλιο: Ιωάν. ι' 9-16

13 Νοεμβρίου 2018

**«Ο ποιμήν ο καλός την ψυχὴν αὐτοῦ τίθεισιν υπέρ των προβάτων»
(Ιωάν. ι' 11)**

Υπάρχουν ιστορικές προσωπικότητες που είναι πέρα και πάνω από τον χρόνο. Την παρουσία τους δεν την κατέγραψε απλά η ιστορία, αλλά οι ίδιοι έγιναν διαμορφωτές της ιστορίας. Μια τέτοια προσωπικότητα είναι χωρίς αμφιβολία αυτή του Ιωάννου, που για την ευγλωττία του μετονομάστηκε σε Χρυσόστομο. Ο Ιωάννης γεννήθηκε στην Αντιόχεια της Συρίας το 347 μ.Χ. Η ζωή του ήταν συγκερασμένη με χαρά και πόνο. Ιδιαίτερα πόνο, γιατί πολύ νωρίς έχασε τον πατέρα του Σεκούνδο. Όμως, αυτό τον πόνο μετρίασε η αγάπη της μητέρας του Ανθούσας, που στο εξής με αυταπάρνηση αφιέρωσε τη ζωή της στην ανατροφή του. Η οικονομική ευχέρεια του επέτρεψε όχι μόνο να ασχοληθεί με την εγκύκλια παιδεία της εποχής, αλλά σε ηλικία μόλις δεκατεσσάρων χρόνων την ολοκλήρωσε και στη συνέχεια μπήκε στη μεγάλη Σχολή των ρητόρων και φιλοσόφων, τη σημαντικότερη, εκείνη του Λιβανίου.

Από τον ίδιο το Λιβάνιο ακούστηκαν και τα πιο εγκωμιαστικά λόγια για τον Ιωάννη. Μετα από ένα εγωμιαστικό λόγο του Ιωάννη στους αυτοκράτορες είπε ο Λιβάνιος. «Ευτυχείς οι αυτοκράτορες που βασιλεύουν σε καιρό που η οικουμένη έχει τέτοιο σπάνιο θησαυρό». Όταν ρωτήθηκε δε «ποιός θα είναι ο διάδοχός του στη Σχολή;» απάντησε με αναστεναγμό: «Ο Ιωάννης εάν μη αυτόν οι Χριστιανοί εσύλουν».

Ο Λιβάνιος είχε δίκαιο στο ότι δεν υπήρχε καταλληλότερος από τον Ιωάννη για να τον διαδεχθεί. Είχε όμως άδικο ως προς το δεύτερο, γιατί τον Ιωάννη δεν τον είχαν «αρπάξει» οι Χριστιανοί, αλλά ο ίδιος ακολούθησε συνειδητά το δρόμο του Χριστιανισμού, κρίνοντας μάλιστα ο ίδιος τον εαυτό του καλύτερο για ένα τόσο μεγαλείο.

Έτσι ο Ιωάννης μετατράπηκε από δικανικό ρήτορα σε ρήτορα εκκλησιαστικό και από συνήγορος του δικαστηρίου σε μελετητή και απολογητή του Χριστιανικού δόγματος. Παράλληλα διακρίθηκε σε μεγάλο ερμηνευτή της Αγίας Γραφής, γεγονός που επιβεβαιώνουν τα πολλά ερμηνευτικά του συγγράμματα. Εκεί δε που αποτυπώνεται καθημερινά το μεγαλείο του είναι η θεία λειτουργία του. Χριστός και άνθρωπος είναι στο εξής ο διπλός στόχος της ζωής του. Όλες του οι ενέργειες απέβλεπαν, από την μια στη δόξα του Θεού και από την άλλη στην ανακούφιση του ανθρώπου. Τούτου του ανθρώπου που για χάρη του πέθανε ο Χριστός. Φτώχεια, δικαιοσύνη, ελευθερία και αγάπη μεγάλωφωνα προσκαλούν το Χρυσόστομο σαν συνεργάτη και βοηθό. Διοργανώνει συσσίτια, ελευθερώνει δούλους και αιχμαλώτους, προσπατεύει χήρες και ορφανά. Απλόχερα προσφέρει τη βοήθεια και την αγάπη του σε όλους τους ανθρώπους. Δείχνει ακόμα ξεχωριστή φροντίδα για τους φυλακισμένους, λιγοστεύοντας άλλων την ποινή και άλλων εξαγοράζοντάς την με χρήματα. Χωρίς υπερβολή ο Χρυσόστομος έγινε «τοίς πάσι τα πάντα» (Α' Κορ. θ' 22) , έτσι ώστε με κάθε τρόπο να σώσει μερικούς.

Η προσοχή του Χρυσόστομου δεν εξαντλήθηκε στη φροντίδα των ανθρώπων στα καθημερινά συσσίτια, που στην Αντιόχεια έφταναν τις τρεις χιλιάδες. Ο Χρυσόστομος προσπάθησε να εξυγιάνει τη θρησκευτική και πολιτική ζωή της χώρας, γιατί πίστευε ότι οι θρησκευτικοί και πολιτικοί άρχοντες πρέπει να δίνουν το καλό παράδειγμα με την ενάρετη ζωή τους.

Ο Χρυσόστομος στάθηκε με δέος μπροστά στην ιερωσύνη. Το επιβεβαίωσε τόσο μέσα από τους αρχικούς φόβους για να γίνει ιερέας, όσο και μέσα από τους έξι λόγους του «περί ιερωσύνης». «Η ιερωσύνη, λέει, επιτελείται στη γη, αλλ' έχει τη θέση της εκεί που είναι τα ουράνια τάγματα... Το Πνεύμα το Άγιο, έταξε τούτο το υπούργημα και έκανε τους ιερείς να μοιάζουν με αγγέλους, έστω κι αν έχουν σώμα».

Αυτή η εικόνα της ιερωσύνης, δημιουργεί και την εικόνα του αληθινού κληρικού, για τούτο και προτρέπει ο Χρυσόστομος: «Εκείνος που πρόκειται να γίνει ιερέας πρέπει να έχει σύνεση και πριν από τη σύνεση πολλή χάρη του Θεού και τρόπους καλούς και ζωή καθαρή και μεγαλύτερη από κάθε άλλο άνθρωπο αρετή... Γιατί ο ιερέας πρέπει να είναι σεμνός και όχι υπεροπτικός... Όταν σκεφθεί κανείς ότι ο ιερέας καλεί το Άγιο Πνεύμα και επιτελεί την πιο φρικτή Θυσία και αγγίζει συνεχώς τον Κύριο και Θεό όλων, πόση αγνότητα, αλλά και πόση ευλάβεια πρέπει ν' απαιτήσουμε να' χει;».

Ο Χρυσόστομος δε διατάζει να αντιπαραταχθεί με τους ανάξιους κληρικούς και να τους καθαιρέσει. Χωρίς δισταγμό συγκρούεται με το σάπιο περιβάλλον της πολιτικής ζωής, καθώς και με την ίδια την Ευδοξία. Δυστυχώς, όμως, η απάντηση της σάπιας πολιτικής και θρησκευτικής ηγεσίας, ήταν η καθάιρεση και εξορία του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου. Παρά το ότι η πρώτη εξορία ανακαλείται, ακολουθεί σύντομα η δεύτερη εξορία στα Κόμανα του Πόντου όπου αφήνει την τελευταία του πνοή στις δεκατέσσερις Σεπτεμβρίου του 407 μ.Χ, με τη φράση «δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν».

Ο Χρυσόστομος στάθηκε όρθιος σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, η οποία ζωή του ήταν συνδεδεμένη με τον ίδιο το Χριστό. Αλλά και την καρδιά του κανέναν άλλος από τον Χριστό δεν την αιχμαλώτισε. Ελεύθερος και εξόριστος παντού και πάντα ο Χρυσόστομος θα είναι ο ίδιος. Το πνεύμα του αδέσμευτο θα μπορεί να εμπυκώνει τους ανθρώπους κάθε εποχής, γιατί η ζωή του είχε οδηγό τη διδασκαλία του και η διδασκαλία του σαν επισφράγιση τη ζωή του.

Δικαιολογημένα, λοιπόν, τιμούμε σήμερα τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο ως Άγιο, γιατί χάραξε βαθιά την παρουσία του στις ψυχές των ανθρώπων. Γιατί, δεν υπήρξε δυνατός μόνο στα λόγια, αλλά ιδιαίτερα στα έργα. Γιατί, υπήρξε αξιοπρεπής και ταπεινός, αγαθός και δίκαιος, επιεικής στην ανθρώπινη αδυναμία, φτωχός και λιτός για τον εαυτό του, πλούσιος όμως, τροφοδότης των άλλων. Κατά το σημερινό «Απόστολο» «τέτοιος αρχιερέας μας χρειαζόταν· άγιος, άκακος, απεγάδιαστος...». Ας τον μιμηθούμε.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Εφεσ. δ' 1-7

Ευαγγέλιο: Λουκ. ιβ' 16-21

18 Νοεμβρίου 2018

«Είπε δε αυτό ο Θεός: άφρον, ταύτη τη νυκτί την ψυχήν σου απαιτούνσιν από σου· α δε ητοιμάσας τίνι έσται;» (Λουκ. ιβ' 20).

Βαρύς ο χαρακτηρισμός «άφρον», άμυαλε, ανόητε, αλλά άμεση και βαρύτερη η ετυμηγορία: «ταύτη τη νυκτί την ψυχήν σου απαιτούνσιν από σου». Αυτή την νύχτα θα παραδώσεις την ζωή σου. Αυτή την νύχτα που ονειρευόσουν σαν νύχτα ευτυχίας και απολαυστικής ζωής, δυστυχώς για σένα θα είναι η πιο σκοτεινή. Αυτή τη νύχτα θα πεθάνεις, κι έτσι η ελπίδα θα μετατραπεί σε απόγνωση και εφιάλτη!

Όμως, πέρα από το βαρύ χαρακτηρισμό και την άμεση εφαρμογή της ετυμηγορίας του Θεού, προβάλλει ένα πραγματικό και διαχρονικό ερώτημα: «Α δε ητοιμάσας τίνι έσται;». Αυτά λοιπόν, που ετοιμάσες σε ποιόν θα ανήκουν; Θα ανήκουν σε συγγενείς, σε φίλους ή και εχθρούς; Όποιοι κι αν είναι, σίγουρα θα είναι πρόσωπα στα οποία αρνήθηκες να προσφέρεις έστω και λίγα από τα αγαθά σου. Άραγε τώρα αυτοί οι κληρονόμοι σου θα σε εκτιμούν και θα ευλογούν τη μνήμη σου ή θα σε καταριούνται, γιατί στη διάρκεια της ζωής σου αυτοί όχι μόνο σου ήταν ανεπιθύμητοι ή και οι ίδιοι σε απεχθάνοντο;

Αν οι κληρονόμοι σου θα ανήκουν στην τελευταία κατηγορία, τότε δε θα διαφέρουν καθόλου από σένα στην αφροσύνη, γιατί όπως και συ, έτσι κι αυτοί αγνόησαν το Θεό σαν τον πρώτο και μεγάλο συντελεστή της ευλογίας. Ακόμα ξεχασαν ότι, πέραν από το σώμα υπάρχει και η πνευματική ψυχή με τις δικές της ανάγκες. Τέλος αγνόησαν ή και περιφρόνησαν το συνάνθρωπο. Όλοι εγκλωβίστηκαν μέσα στο «εγώ» και τις επιτυχίες του! Όλοι εγκλωβίστηκαν στην ύλη και τα παράγωγά της και το χειρότερο αφού την απολυτοποίησαν, πίστεψαν ότι μέσα σ' αυτήν υπάρχει μια ευτυχία συνεχής και προ παντός αιώνια.

Δυστυχώς , αυτή η ψευδαισθηση έχει σαν πηγή της την πλεονεξία, αλλά και την αντίληψη ότι τα πολλά πλούτη εξασφαλίζουν όχι μόνο μια άνετη ζωή αλλά και μακροζωία. Το επιβεβαίωσε σήμερα και ο άφρονας, τόσο μέσα από τον προβληματισμό, όσο και μέσα από τις αποφάσεις του και που θα είχαν το πιο ποθητό αποτέλεσμα.

Ακούσαμε, λοιπόν, σήμερα πως ο πλούσιος μετά την πλούσια σοδειά σκεφτόταν και έλεγε «τι να κάνω; Δεν έχω μέρος να συγκεντρώσω τα γεννήματά μου! Να τι θα κάνω» είπε «θα γκρεμίσω τις αποθήκες μου και θα κτίσω μεγαλύτερες για να συγκεντρώσω εκεί όλη τη σοδειά μου και τα αγαθά μου. Και τότε θα πω στον εαυτό μου: τώρα έχεις πολλά αγαθά, που αρκούν για χρόνια πολλά· ξεκουράσου, τρώγε, πίνε, διασκέδαζε».

Η συχνή επανάληψη του «μου» όπως «τους καρπούς μου, τας αποθήκας μου, τα γεννήματά μου, τα αγαθά μου, τη ψυχή μου» φανερώνει ότι θεωρούσε τα πάντα σαν δική του επιτυχία, σαν δική του περιουσία. Κατά συνέπεια δεν έχει κανένα άλλο δικαιούχο ή και κοινωνό αυτής της περιουσίας για να τη μοιραστεί μαζί του. Κατά τον ίδιο, τα πάντα εξαρτώνται από αυτόν και ότι

αυτός είναι ακόμα κυρίαρχος της ζωής του. Μιας ζωής, που λόγω και των πολλών αγαθών του, προδιαγεγραμμένα θα είναι πλημμυρισμένη από συνέχεια. Και το σημαντικότερο ότι αυτή η ζωή δε θα έχει τέλος, γιατί τη ζωή και τη διάρκειά της την ορίζει από μόνος του.

Δυστυχώς όμως, η αίσθηση της αυτάρκειας και της απόλυτης κυριαρχίας, οδηγεί τελικά τον άνθρωπο στην πλάνη της οικειοποίησης αγαθών που δεν του ανήκουν, όπως είναι τα υλικά αγαθά και η ίδια η ζωή του. Τόσο η ζωή, όσο και τα αγαθά της είναι δώρα του Θεού προς τον άνθρωπο για να τα διαχειριστεί ως καλός οικονόμος και όχι ως σφετεριστής. Αυτή την αλήθεια επιβεβαιώνει η πραγματικότητα της ζωής. Αυτή την αλήθεια επιβεβαιώνει και ο Ιώβ λέγοντας: «Γυμνός εξήλθον εκ της κοιλίας της μητρός μου και γυμνός απελεύσομαι». Γεννήθηκα γυμνός και απογυμνωμένος θα φύγω. Τίποτε δεν έφερα και τίποτε δεν θα πάρω φεύγοντας από τον κόσμο.

Όμως, αυτή η αντίληψη δεν πρέπει να μας οδηγήσει σε αδράνεια. Η προσπάθεια του καθενός είναι αναγκαία. , αλλά για να καρποφορήσει είναι αναγκαία και η βοήθεια του Θεού. Για τούτο, αναγνωρίζοντας το Θεό σαν τον πρώτιστο συντελεστή της ευλογίας, τον παρακαλούμε στη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας να μας χαρίσει ευνοϊκές καιρικές συνθήκες για την παραγωγή. Κατά τον Απόστολο Ιάκωβο: «πάσα δόσις αγαθή και παν δώρημα τέλειον άνωθεν εστί καταβαίνον από του πατρός των φώτων». Δηλαδή, κάθε καλή προσφορά και κάθε τέλειο δώρο έρχεται από ψηλά, από το δημιουργό των ουράνιων σωμάτων. Αλλά και ο ψαλμωδός είναι πολύ παραστατικός: «Ανοίξαντός σου την χείρα τα σύμπαντα πλησθήσονται χρησιότητος. Αποστρέψαντος δε το πρόσωπον ταραχθήσονται» (Ψαλμ. Ργ. 28-29). Κατά συνέπεια, εκτιμώντας αυτή την προσφορά του Θεού, θα πρέπει να την εκφράσουμε με μια έμπρακτη αναγνώριση. Ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα συμμετοχής και απόλαυση των όποιων αγαθών. Όλα τα αγαθά είναι παγκόσμια και όχι προσωπική κληρονομιά. Έτσι, το σημερινό ερώτημα του άφρονος πλουσίου «τι ποιήσω» από ερώτημα απόγνωσης μεταβάλλεται σε οδηγό για λύση όλων των προβλημάτων του ανθρώπου. Αρκεί ο καθένας από μας να αντιληφθεί ότι είναι απλά διαχειριστής των αγαθών και όχι σφετεριστής.

Αδελφοί μου, δύο χιλιετίες μετά, πόσο διαφέρουμε από τον άφρονα του σημερινού ευαγγελίου; Είμαστε διαχειριστές ή σφετεριστές των αγαθών που μας εμπιστεύθηκε ο Θεός; Πώς απαντούμε στο πιο πάνω ερώτημα; Η περίοδος αυτή της οικονομικής κρίσης από κατάρα, μπορεί να μετατραπεί σε ευλογία, γιατί θα μπορεί να νιώσουμε άνθρωποι μέσα από την προσφορά. Ας μην ξεχνούμε ότι κανένας δεν μπορεί να αισθάνεται ευτυχιμένος, όταν βρίσκεται ανάμεσα σε πλήθος ανθρώπων που δυστυχούν. Μαζί μπορούμε. Ας πάρουμε τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, για να μπορέσουμε να νιώσουμε ευτυχιμένοι, ανάμεσα σε ευτυχιμένους και ιδιαίτερα για να αποφύγουμε το χαρακτηρισμό «άφρον» του σημερινού ευαγγελίου. Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Γαλ. γ' 23- δ' 5

Ευαγγέλιο: Λουκ. ιη' 18-27

25 Νοεμβρίου 2018

Ο πλούσιος νέος είχε μεγάλα πνευματικά ενδιαφέροντα. Ήταν κι άρχοντας της Συναγωγής και είχε μεταφυσικές αναζητήσεις. Μόλις λοιπόν αντίκρισε τον Κύριο, Τον πλησίασε και με ισχυρό ενδιαφέρον Τον ρώτησε: Διδάσκαλε αγαθέ, τι πρέπει να κάνω για να κληρονομήσω την αιώνια ζωή; Κι ο Κύριος τού απάντησε: Γιατί με ονομάζεις «αγαθό», αφού νομίζεις ότι είμαι ένας απλός άνθρωπος; Κανείς δεν είναι απολύτως αγαθός παρά μόνο ένας, ο Θεός. Γνωρίζεις τις εντολές! Να μη μοιχεύσεις· να μη φονεύσεις· να μην κλέψεις· να μην ψευδομαρτυρήσεις· να τιμάς τον πατέρα σου και τη μητέρα σου. Εκείνος ξαφνιασμένος από την απροσδόκητη αυτή απάντηση είπε με απορία: Μα όλα αυτά τα φύλαξα από τα παιδικά μου χρόνια! Ένα σου λείπει ακόμη, ανταπάντησε ο Κύριος. Πούλησε την περιουσία σου, μοίρασέ την στους πτωχούς και θα έχεις θησαυρό στον ουρανό· κι έλα να με ακολουθήσεις. Αυτός όμως όταν το άκουσε αυτό, λυπήθηκε πολύ. Διότι ήταν πολύ πλούσιος και δεν ήθελε να αποχωρισθεί τα πλούτη του. Κι έφυγε από το Χριστό.

Πώς όμως αρνήθηκε την προτροπή του Κυρίου ο νέος αυτός, ο οποίος είχε τόσο μεγάλες πνευματικές αναζητήσεις; Είχε μεγάλο ενδιαφέρον για την αιωνιότητα, κάτι που δεν έχουν οι πολλοί άνθρωποι, που ζουν μόνο για τις ηδονές και την ύλη. Ήθελε να κληρονομήσει την αιώνια ζωή. Και γι' αυτό από τα παιδικά του χρόνια αγωνιζόταν να τηρεί τις εντολές του Θεού. Κι έψαξε να βρει τον κατάλληλο διδάσκαλο για να πάρει απάντηση σ' ένα τόσο σοβαρό θέμα. Διότι προσδοκούσε ότι ο Κύριος θα μπορούσε να τον οδηγήσει με ασφάλεια στην αιώνια ζωή. Περίμενε λοιπόν ν' ακούσει κάτι ιδιαίτερο και ανώτερο από αυτά που έκανε. Όταν όμως πήρε την απάντηση αυτή, ξαφνιάστηκε. Αυτός είχε ζωή καθαρή, είχε πίστη, είχε αναζητήσεις, δεν είχε όμως αυτογνωσία και διάθεση θυσιαστικής υπακοής. Επιθυμούσε την άλλη ζωή, αλλά ήταν κυριευμένος από το φοβερό πάθος της φιλαργυρίας. Κι ενώ στην αρχή φάνηκε πρόθυμος να ακούσει τις οδηγίες του Κυρίου και να τις εφαρμόσει, στη συνέχεια όταν του τέθηκε το δίλημμα, ή ο Χριστός ή ο χρυσός, προτίμησε τα πλούτη του κι αρνήθηκε την αιώνια Βασιλεία.

Δεν αρκεί λοιπόν μόνο να πιστεύουμε και να ποθούμε την αιώνια ζωή. Δεν αρκεί να έχουμε πνευματικά ενδιαφέροντα και να ακούμε θρησκευτικές ομιλίες, δεν μας εξασφαλίζει το γεγονός ότι πολλοί έχουμε από τα παιδικά μας χρόνια τηρήσει κάποιες βασικές εντολές. Μπορεί κάποιο πάθος μας να αποβεί καταστροφικό για τη σωτηρία μας, εάν δεν έχουμε διάθεση υπακοής και θυσίας. Γι' αυτό χρειάζεται να μάθουμε να υπακούμε στις εντολές του Θεού. Σε όλες κι όχι μόνο σ' εκείνες που θέλουμε. Εάν θέλουμε να είμαστε γνήσιοι μαθητές του Χριστού, πρέπει να Τον ακολουθούμε όπου μας καλέσει, θυσιάζοντας τα πάντα γι' Αυτόν, όσο κι αν αυτό μας φαίνεται δύσκολο ή ακατόρθωτο.

Όταν ο Χριστός είδε το νέο να φεύγει τόσο πολύ λυπημένος, είπε: Πόσο δύσκολα θα μπουν στη Βασιλεία του Θεού αυτοί που έχουν χρήματα! Είναι

ευκολότερο μία καμήλα να περάσει από τη μικρή τρύπα που ανοίγει η βελόνα, παρά να μπει ένας πλούσιος στη Βασιλεία του Θεού. Εκείνοι τότε που το άκουσαν αυτό, απόρησαν: Μα τότε ποιος μπορεί να σωθεί; Κι ο Κύριος απάντησε: Εκείνα που είναι αδύνατο να γίνουν με την ασθετική δύναμη του ανθρώπου, αυτά είναι κατορθωτά και δυνατά με τη Χάρη του Θεού.

Η Χάρη του Θεού λοιπόν κάνει δυνατά όχι μόνο τα δύσκολα αλλά και τα αδύνατα. Διότι μόνο με τη Χάρη του Θεού μπορεί ο πλούσιος να απαγκιστρωθεί από την προσκόλλησή του στα πλούτη του. Βέβαια και γενικότερα όλες οι προσκολλήσεις στα διάφορα πάθη που έχουν οι άνθρωποι μόνο με τη Χάρη του Θεού μπορούν να υπερνικηθούν. Ο Κύριος τονίζει όμως την προσκόλληση στον πλούτο, επειδή αυτή δημιουργεί πολύ μεγάλη εξάρτηση. Αιχμαλωτίζει τον άνθρωπο και τον κυριεύει. Τον ταυτίζει με την ύλη και τον σκληραίνει πολύ. Γι' αυτό ο Κύριος μας εξηγεί ότι η απεξάρτηση από τα πλούτη είναι αδύνατη με τις φτωχές μας ανθρώπινες δυνάμεις και δυνατή μόνο με τη Χάρη του.

Γενικότερα όμως όλοι μας, σ' όποιο πάθος κι αν έχουμε κάποια αδυναμία, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι στο δρόμο προς τη Βασιλεία του Θεού χρειαζόμαστε όλοι μας τη Χάρη του Θεού. Μόνο με τις δικές μας δυνάμεις τίποτε δεν μπορούμε να κάνουμε, δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε κανένα πάθος. Διότι η πνευματική ζωή είναι ζωή υπερφυσική, είναι θαύμα χάριτος του Θεού. Το να αποκολληθεί η καρδιά του ανθρώπου από την ύλη, τον κόσμο και τη σάρκα και να στραφεί προς το Θεό και τα ουράνια αποτελεί θαύμα της Χάριτος του Θεού. Η θεία Χάρη μας απαλλάσσει από τα πάθη μας, μας κινεί σε μετάνοια, μας καθαρίζει, μας αναγεννά, μας αγιάζει. Εμείς κάνουμε το ελάχιστο, προσφέρουμε τη διάθεσή μας, και το μεγάλο και ακατόρθωτο το εργάζεται η Χάρη του Θεού. Ας κάνουμε λοιπόν εμείς το ελάχιστο, για να μας προσφέρει ο Θεός το άπειρο, την παντοδύναμη Χάρη του.

Γεώργιος Σαββίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Εφεσ. στ' 10- 17

Ευαγγέλιο: Λουκ. ιη' 35-43

2 Δεκεμβρίου 2018

Ο τυφλός της σημερινής ευαγγελικής διήγησης οπωσδήποτε κίνησε σε όλους μας την συμπάθεια καθώς ακούσαμε την μονότονη ικετευτική φωνή του: «Ιησού υιέ Δαβίδ ελέησόν με». Όταν πληροφορήθηκε «ότι Ιησούς ο Ναζωραίος παρέρχεται» μια λάμψη ελπίδας φώτισε το πονεμένο πρόσωπο του. Στύλωσε τα απλανή μάτια του προς το μέρος όπου έρχονταν ο Χριστός και με όλη τη δύναμη της φωνής του άρχισε να τον παρακαλεί να του δώσει το φως του. Μερικοί, όμως όχι εχθροί του Χριστού, αλλά ενθουσιώδεις οπαδοί Του, στην προσπάθεια του τυφλού να προσεγγίσει τον Κύριο, αντί να τον βοηθήσουν «επετίμων αυτών ίνα σιωπήση».

Και ο τυφλός θεραπεύτηκε. Μένει όμως ένα ερώτημα: Πώς αυτοί οι άνθρωποι που με τόσο ενθουσιασμό συνόδευαν τον Χριστό, έδειξαν τόση σκληρότητα σ' έναν απόκληρο της ζωής;

Η περίπτωση δεν είναι μεμονωμένη. Συμβαίνει, άνθρωποι της Εκκλησίας που θα έπρεπε να είναι υποδείγματα αγάπης και συμπόνιας, παρουσιάζονται σκληροί και ανάλγητοι μπροστά στον ανθρώπινο πόνο. Και τα περιστατικά που διασώζουν οι ιεροί ευαγγελιστές είναι αρκετά. Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις οι περισσότεροι ευσεβείς άνθρωποι της εποχής εκείνης, αντί να χαρούν μαζί με τον θεραπευμένο και να δοξάσουν τον Θεό, θύμωναν και το χειρότερο προσπαθούν να υπονομεύσουν Εκείνον που έδειχνε την θαυματουργική αγάπη Του στα θύματα των ποικίλων ασθενειών.

Όλα αυτά γίνονταν από τους εχθρούς του Χριστού, από εκείνους που το μίσος τους είχε κλείσει τα μάτια χειρότερα από τα μάτια του δυστυχισμένου τυφλού της σημερινής διήγησης. Το θλιβερότερο είναι, ότι στο σημερινό περιστατικό πρόκειται για οπαδούς και θαυμαστές του Χριστού, ο Οποίος ερχόταν να δώσει νέα ώθηση στην μεγάλη εντολή της αγάπης. Αυτό πράγματι προκαλεί μεγαλύτερη λύπη ακόμη και από την τύφλωση του τυφλού.

Υπάρχει όμως και κάτι θλιβερότερο από αυτό: Ότι από τότε που συνέβη αυτό έχουν περάσει πάνω από δύο χιλιάδες χρόνια και τα περιστατικά αυτού του είδους όχι μόνο δεν έλειψαν, αλλά έγιναν περισσότερα.

Το «πίστις δι' αγάπης ενεργουμένη» έχει σχεδόν παραθεωρηθεί. Και ενώ ο Χριστός ήλθε να ενώσει την πίστη με την αγάπη, εμείς οι λεγόμενοι «μαθητές» Του χωρίσαμε και πάλι την αγάπη από την πίστη και φθάσαμε στο σημείο να νομίζουμε, ότι είμαστε ευάρεστοι στο Θεό, αν υποτεθεί ότι έχουμε πίστη, χωρίς να έχουμε καθόλου αγάπη. Και λησμονήσαμε, ότι πίστη χωρίς αγάπη έχει ακόμη και ο διάβολος, αφού «και τα δαιμόνια πιστεύουσιν» (Ιακ. 2,19), αλλά τα δαιμόνια δεν έχουν κανένα ίκνος αγάπης. Μια τέτοια λοιπόν πίστη καταντήσαμε δυστυχώς να έχουμε, όταν την έχουμε βέβαια κι αυτή.

Με τον τρόπο αυτό όμως όπως μαρτυρεί η ιστορία έφθασε να υπάρχουν άνθρωποι που έφεραν το όνομα του χριστιανού και μισούσαν θανάσιμα μεταξύ τους. Ή νόμιζαν, ότι λόγω αυτής της πίστης μπορούσαν να συκοφαντήσουν ή και να εξοντώσουν τους αντιπάλους τους, για να διασώσουν όπως ισχυρίζονταν

την πίστη. Έτσι φθάσαμε τον μεσαίωνα στο φαινόμενο της Ιερής Εξέτασης εν ονόματι και για προστασία, τάχα, της χριστιανικής πίστης στη διάπραξη εγκλημάτων τα οποία θα παραμένουν αιώνιο στίγμα για τον ανθρώπινο πολιτισμό.

Και είναι αλήθεια, ότι σήμερα δεν γίνονται τέτοιου είδους εγκλήματα στο όνομα της χριστιανικής πίστης. Η νοοτροπία όμως εξακολουθεί να παραμένει και επιτρέπει να νομίζουμε, ότι είμαστε εντάξει με την αγάπη προς τον Θεό, παρά το γεγονός, ότι δεν είμαστε διόλου εντάξει με την εντολή της αγάπης προς τον πλησίον.

Έτσι φθάσαμε ακόμα και σήμερα στο σημείο να συναντούμε χριστιανούς που νομίζουν ότι είναι απόλυτα σωστοί με την Εκκλησία, επειδή κάνουν το σταυρό τους, την προσευχή τους, ή γιατί εκκλησιάζονται, νηστεύουν και κοινωνούν τακτικά. Και μάλιστα θεωρούν τον εαυτό τους ένοχο, αν συμβεί ποτέ να παραλείψουν κάτι από όλα αυτά. Όμως αδιαφορούν τελείως και ούτε υποσιάζονται να εξετάσουν μήπως κάνουν λάθος ως προς την εντολή της αγάπης προς τον πλησίον τους, που ο Χριστός την ήθελε μόνιμο και αχώριστο σύντροφο της πίστης, δηλαδή της αγάπης μας προς τον Θεό.

Όσοι από εμάς που έχουμε την τιμή να ονομαζόμαστε χριστιανοί δεν προσπαθήσαμε να συνδυάσουμε την πίστη με την αγάπη, πρέπει να φοβούμαστε, ότι η πίστη μας θα παραμένει νεκρή. Γιατί όπως μας λέγει ο ευαγγελικός λόγος « όσπερ... το σώμα χωρίς πνεύματος νεκρόν έστιν, ούτω και η πίστις χωρίς των έργων νεκρά έστιν». (Ιακ.2,26).

Είθε ο Κύριος που συνδύασε την πίστη με την αγάπη να μας δώσει την δύναμη να ζωοποιήσουμε αυτό το δίδυμο των αρετών, ώστε να ζωντανέψουμε τη ζωή μας και τον κοινωνικό μας περίγυρο.

Γεώργιος Σαββίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Ι΄ ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Γαλ. δ΄ 22-27

Ευαγγέλιο: Λουκ. ιγ΄ 10-17

9 Δεκεμβρίου 2018

«Υποκριτά... ταύτην θυγατέρα Αβραάμ ούσαν, ην έδησεν ο σατανάς ιδού δέκα και οκτώ έτη, ούκ έδει λυθήναι από του δεσμού τούτου τη ημέρα του σαββάτου;» (Λουκ. ιγ΄ 16)

Όσο σορογικός και συμπαθής υπήρξε σήμερα ο Χριστός προς τη συγκύπτουσα, άλλο τόσο αυστηρός και επικριτικός υπήρξε προς τον αρχισυνάγωγο. Αναγνωρίζει ότι η γυναίκα πάσχει αναίτια. Η κύρτωσή της δεν ήταν αποτέλεσμα αμαρτιών της, για τούτο και δεν κάνει καμία αναφορά σε ύπαρξη αμαρτιών. Αντίθετα αναγνωρίζει ο Χριστός την ασθένειά της ως σατανική παρέμβαση «ην έδησεν ο σατανάς ιδού δέκα και οκτώ έτη» Μέσα από την παρουσία της όμως στη συναγωγή διακρίνει την πραγματική της πίστη καθώς και την ευσέβειά της σαν πράξη ελευθερίας και αγάπης προς το Θεό και όχι σαν εκπλήρωση τυπικά ενός θρησκευτικού καθήκοντος.

Δικαιολογημένα, λοιπόν, ο Χριστός επιβραβεύει τη συγκύπτουσα θεραπευόντάς την, έστω και αν δεν το ζήτησε η ίδια. Δικαιολογημένα όμως επικρίνει με αυστηρότητα τον αρχισυνάγωγο, γιατί αρνήθηκε να διακρίνει στο θαύμα την υπερφυσική παρέμβαση του Χριστού. Αντίθετα θεώρησε τη θεραπεία σαν αποτέλεσμα εργασίας και άρα και τον Χριστό παραβάτη της αργίας του Σαββάτου.

Είναι στ' αλήθεια παράδοξο το σκεπτικό του αρχισυνάγωγου που έλεγε: «Υπάρχουν έξι μέρες που επιτρέπεται να εργάζεται κανείς, μέσα σ' αυτές, λοιπόν, να έρχεστε και να θεραπεύεστε και όχι το Σάββατο». Είναι πραγματικά εξωφρενικό ένας θρησκευτικός άρχοντας να υπερτιμά τον τύπον και να αγνοεί στην ουσία την αγάπη και τη συγκατάβαση του Θεού. Είναι ακόμα πιο εξωφρενικό να προβάλλει τον ισχυρισμό, ότι το θαύμα γίνεται «κατά παραγγελία», φτάνει να μη γίνεται το Σάββατο και να παραβιάζεται η σημαντικότητα της αργίας αυτής της ημέρας! Είναι ακόμα πιο εξωφρενικό το να υποτιμούν τον άνθρωπο σε σχέση με τα ζώα. Αφού, για να ευεργετήσουν το βόδι τους ή το γαϊδούρι τους το λύνουν από το παχνί το Σάββατο και το πάνε για να το ποτίσουν.

Σχολιάζοντας αυτή την παραδοξότητα απάντησε ο Χριστός στον αρχισυνάγωγο: «Υποκριτή! ο καθένας σας δε λύνει το βόδι του ή το γαϊδούρι του από το παχνί το Σάββατο και πάει να το ποτίσει; κι αυτή, που είναι απόγονος του Αβραάμ, κι ο σατανάς την είχε δεμένη δεκαοκτώ χρόνια, δεν έπρεπε να λυθεί απ' αυτά τα δεσμά το Σάββατο;».

Αν για την αποτροπή της υλικής ζημιάς επιτρέπεται να κάμει κάποιος εξαίρεση της αργίας του Σαββάτου, για να μη κινδυνεύσουν τα ζώα του, πόσο μάλλον όταν πρόκειται να ευεργετηθεί ένας αδελφός σας. Αν το πρώτο είναι ευεργεσία, τότε το δεύτερο γιατί να θεωρείται ασέβεια;

Τόσο ο Χριστός, όσο και συγκύπτουσα στέκουν με σεβασμό μπροστά στην αργία του Σαββάτου. Παρά το ότι ο Χριστός είναι και Θεός, θέλοντας να δώσει και σαν άνθρωπος το τέλει παράδειγμα της λατρείας του Θεού και της

σωστής ερμηνείας της αργίας του Σαββάτου, πηγαίνει στη συναγωγή και προσεύχεται. Συμπροσεύχεται με τους ανθρώπους και χωρίς να σταματά ως εδώ γίνεται κοινωνός των προβλημάτων τους. Έτσι, αναγνωρίζοντας την πίστη τους, εκδηλώνει την ευσπλαχνία του μέσα από τη θεραπεία όπως σήμερα της συγκύπτουσας και σε άλλη περίπτωση ενός παράλυτου. Όπως σήμερα αναγνώρισε την ανωτερότητα του ανθρώπου έναντι των ζώων, έτσι και στην περίπτωση του παράλυτου υπογράμμισε ότι: «Ένας άνθρωπος είναι πολύ ανώτερος από ένα πρόβατο. Ο νόμος, λοιπόν, επιτρέπει να κάνουμε το καλό την ημέρα του Σαββάτου» (Μαθ. ιβ' 12).

Για τούτο και ο Χριστός καθορίζει με έργα ότι «αργία του Σαββάτου» δε σημαίνει ούτε τυπική λατρεία του Θεού, αλλά ούτε και απραξία. Ο αγιασμός της έβδομης ημέρας επιτυγχάνεται, από τη μια, μέσα από τη λατρεία του Θεού και από την άλλη μέσα από την «ενεργουμένη» αγάπη.

Η αληθινή ευσέβεια δεν εκφράζεται και δεν εξαντλείται στην τυπική και κατ' επέκταση υποκριτική εκπλήρωση των εντολών του Θεού. Η αληθινή ευσέβεια είναι πρώτιστα εσωτερική και αθόρυβη κι όταν εξωτερικεύεται, εκδηλώνεται με διπλό τρόπο, με την αγάπη προς το Θεό και την αγάπη προς τον συνάνθρωπο. «Σ' αυτές τις δύο εντολές συνοψίζεται όλος ο νόμος και οι Προφήτες», είπε ο ίδιος ο Χριστός στο νομικό (Μαθ. κβ' 40).

Μέσα από αυτή τη διπλή μορφή της αγάπης, οδηγείται ο άνθρωπος στην αληθινή γνώση του Θεού. Κατά τον ευαγγελιστή Ιωάννη, «ο μη αγαπών ουκ έγνω τον Θεόν ότι ο Θεός αγάπη εστιν» (Α' Ιωαν. δ' 8).

Δυστυχώς ο αρχισυνάγωγος αγνόησε αυτή τη μεγάλη αλήθεια του ελέους και της αγάπης. Προσκολλήθηκε στον τύπο και μετέτρεψε την ευσέβεια από θεοφιλή σε θεομίσητη πράξη, αφού την επένδυσε με εμπάθεια, αγανάκτηση και κατ' επέκταση με υποκρισία.

Αδελφοί μου, όσοι έχουμε την ψευδαισθηση του αρχισυναγώγου ας προσγειωθούμε. Ας επιβεβαιώσουμε την ευθύτητα και την καθαρότητα των λόγων μας με την αρμονία των έργων μας και ιδιαίτερα των έργων της αγάπης. Γιατί, αν μέσα από τη λατρεία γινόμαστε κοινωνοί των αγαθών και της χάριτος της αγάπης του Θεού, τότε μέσα από τη δική μας αγάπη ας γίνουμε συγκοινωνοί αυτών των αγαθών της αγάπης του Θεού με το συνάνθρωπο. Ας γίνουμε, λοιπόν, πειστικοί στους γύρω μας για το σεβασμό του νόμου του Θεού, μέσα από την πραγματική μας πίστη και αγάπη, που θα καθρεφτίζεται όμως στον τρόπο της καθημερινής ζωής μας. Σε ότι αφορά δε τον αγιασμό της δικής μας Κυριακής ας παραδειγματιστούμε από τη συγκύπτουσα, ιδιαίτερα όμως από τον ίδιο τον Χριστό. Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Κολ. α΄ 12 - 18

Ευαγγέλιον: Λουκά. ιδ΄ 16 - 24

Κυριακή 16 Δεκεμβρίου 2018

«Ουδεις των ανδρων εκεινων των κεκλημενων, γευσεται μου του δειπνου»

Η επιλογή είναι δική μας. Αποκλειστικά δική μας. Η πρόσκληση από καιρό έχει σταλεί στον καθένα μας, και είναι αυστηρά προσωπική! Ό,τι κι αν μας πούνε οι άλλοι, όποια πειστικά και πιεστικά μέσα, κι αν χρησιμοποιήσουν, η επιρροή τους φτάνει μέχρι ένα σημείο. Και το σημείο αυτό είναι η θέλησή μας και η απόφασή μας. Η συναίσθηση της ελευθερίας στον άνθρωπο, αγαπητοί μου αδελφοί, είναι τόσο ισχυρή, ώστε θυσιάζει πολλά, για να την διατηρήσει. Ακόμη και τη ίδια τη ζωή του διακινδυνεύει, για να την αποκτήσει. Αυτή η ελευθερία μάς καθοδηγεί στην καθημερινή μας ζωή. Με βάση αυτήν σκεπτόμαστε, συζητούμε, αποφασίζουμε και πράττουμε. Προβάλλονται διλήμματα. Μελετούμε προβλήματα, επιθυμίες, πιέσεις και πειρασμούς, που παρουσιάζονται και επιζητούν την άμεση αντιμετώπιση. Καλούμαστε να αξιολογήσουμε, να δούμε τι πρέπει να κάνουμε και τι να αποφύγουμε. Να δούμε ποιο είναι το συμφέρον μας. Τι είναι αυτό που έχουμε ανάγκη, και θα καλύψει μια επείγουσα υποχρέωση. Τι είναι εκείνο που θα λύσει ένα δύσκολο πρόβλημα. Πρέπει με περίσκεψη και σοβαρότητα να διαλέξουμε. Κι αν αυτό που βρίσκεται μπροστά μας, για άμεση αντιμετώπιση, έχει σχέση με την ψυχή μας, τότε είναι φανερό ότι θα χρειαστεί πολύ σοβαρότερη μελέτη και κυρίως προσευχή, πολλή προσευχή. Η ανάγκη της βοήθειας του Θεού είναι φανερή. Ο φωτισμός του Αγίου Πνεύματος, απαραίτητος. Αυτά είναι που θα μας καθοδηγήσουν, για να καταλήξουμε την κατάλληλη στιγμή, στην ορθή απόφαση.

Πλούσιος και σπουδαίος ο οικοδεσπότης, της παραβολής. Μεγάλο το δείπνο με σοβαρές προετοιμασίες. Πολλοί και σπουδαίοι οι προσκεκλημένοι. Ποιος θα αρνείτο μια τέτοια εξαιρετική πρόσκληση, τη μεγάλη τιμή από ένα τόσο σημαντικό οικοδεσπότη; Μόλις, λοιπόν, ήταν όλα έτοιμα, τα τραπέζια στρωμένα, τα πλούσια και ποικίλα εδέσματα τοποθετημένα, έστειλε ο οικοδεσπότης τον δούλο του, να υπενθυμίσει την πρόσκληση. Αντίθετα με ό,τι θα περίμενε κανείς, άρχισαν ο ένας μετά τον άλλο, οι προσκεκλημένοι να αρνούνται να συμμετάσχουν στο μεγάλο δείπνο. Και οι δικαιολογίες τους, αγαπητοί μου; Από παράλογες μέχρι προκλητικές και προσβλητικές για τον οικοδεσπότη. «Άγρον ήγόρασα» Αγόρασα ένα χωράφι και πρέπει να πάω να το δω, ο πρώτος. Γι' αυτό ξέχασέ με. Δεν θάρθω. Το δείπνο ήταν μάλλον βραδινό και αυτός είπε ότι θα πήγαινε να δει το χωράφι. Δικαιολογία για να αποφύγει. Ο δεύτερος: «ζεύγη βοών ήγόρασα πέντε», και πηγαίνω για να τα δοκιμάσω. Σε παρακαλώ δικαιολογήσέ με. Ήταν δικαιολογία αυτή; Ξημέρωνε η άλλη ημέρα και μπορούσε να τα δοκιμάσει. Σβήσε με από τον κατάλογο. Και ο τρίτος: «γυναίκα έφημα καί διά τούτο ού δύναμαι έλθειν». Είμαι νιόπαντρος, είπε ο τρίτος, και γι' αυτό δεν μπορώ να έρθω. Δικαιολογημένα, ο οικοδεσπότης, που τους τίμησε με την πρόσκλησή του και έκαμε τόσες ετοιμασίες, δικαιολογημένα οργίστηκε. Είχε κάνει τόσες ετοιμασίες! Οργίστηκε και ζήτησε από τον δούλο του, να φέρει όποιους εύρισκε στους δρόμους, «πτωχούς, αναπήρους, χωλούς και τυφλούς». Κι όταν παρ' όλα αυτά, έμεινε χώρος, έδωσε εντολή στο δούλο του: «έξελθε εις τās όδους και φραγμούς και ανάγκασον εισελθειν, ίνα γεμισθί ό οίκός μου». Βγες στους δρόμους και τα μονοπάτια, κι όποιους βρίσκεις, ανάγκασέ τους να έρθουν, για να γεμίσει το σπίτι μου. «Καί έτι τόπος έστι». Ο άρχοντας δε θέλει να μείνει άδειο το τραπέζι του. Και συμπληρώνει «οὐδεις τῶν ανδρῶν

ἐκεῖνων τῶν κεκλημένων γεύσεταιί μου τοῦ δείπνου». Ἐχασαν την ευκαιρία οι προσκεκλημένοι που με τις επιπόλαιες και ανόητες δικαιολογίες τους αρνήθηκαν την πρόσκληση.

Σαφή είναι τα μηνύματα της παραβολῆς που ακούσαμε σήμερα. Πρόσκληση, ἄρνηση, συνέπειες! Ἡ πρόσκληση του Θεοῦ στο μέγα δείπνο, την βασιλεία των ουρανῶν. Αυτό υποδηλώνει η παραβολή. Ἡ ἄρνηση, η αδιαφορία ἢ αναβολή αντιμετώπισης, με τις ποικίλες προφάσεις μας. Και τέλος οι μελλοντικές συνέπειες της ἄρνησής μας.

Ἡ πρόσκληση μας δόθηκε ἀπό τη στιγμή που δεχτήκαμε το βάπτισμα και γίναμε χριστιανοί. Ἀνήκουμε στην ομάδα των προσκεκλημένων. Σαν προσκεκλημένοι θα πρέπει να προετοιμαζόμαστε για να συμμετάσχουμε στο μέγα δείπνο. Ἀκολουθούμε τις εντολές του Κυρίου στη ζωή μας. Μας παρέσυρε ωστόσο η καθημερινότητα. Με τον τρόπο της ζωῆς μας, εἶναι σαν να αρνούμαστε την κλήση του Θεοῦ. Μας καλεῖ ο Θεός να ζήσουμε μέσα στην Ἐκκλησία Του. Να ακολουθήσουμε την μυστηριακή ζωή, με την μετάνοια και εξομολόγηση και τη συμμετοχή στην θεία ευχαριστία. Ἀναβάλλουμε, ἀφήνοντας να περνά ο καιρός. Εἶναι σαν να αρνούμαστε την πρόσκληση, που βρίσκεται πάντοτε μπροστά μας. Βρίσκουμε διάφορες ἀβάσιμες δικαιολογίες. Σοφά ο λαός μας, διατήρησε την ἔκφραση «ἀγρόν ἠγόρασε», ὅταν θέλει να δηλώσει ὅτι κάποιος ἀμέλησε, ἀνέβαλλε ἢ αδιαφόρησε. Λησμονήσαμε ὅτι στον κόσμο αυτό εἴμαστε πάροικοι και παρεπίδημοι. Τα χωράφια δε θα μας ακολουθήσουν! Μας παρασύρει η ἀπληστη προσπάθεια να ἀποκτήσουμε υλικά αγαθά, τα «ζεύγη βοῶν». Παραμελήσαμε την φροντίδα της ψυχῆς μας. Τέλος οι ἀτέλειωτες οικογενειακές φροντίδες, «γυναῖκα ἔγημα» σημειώνει η παραβολή, ἔγιναν οι κύριες ἀπασχολήσεις μας. Ἀβάσιμες και προσχηματικές οι δικαιολογίες, προκαλοῦν την οργή του Θεοῦ. Γι' αυτό, αυτοί, οι προσκεκλημένοι, που ἀπέρριψαν την πρόσκληση, θα χάσουν την βασιλεία του Θεοῦ. Κι ἐνῶ θα φέρει ο δούλος, πρόθυμους – πιστούς, «πτωχοὺς, ἀναπήρους, κωλοὺς και τυφλοὺς», παραμένει ἀκόμη κῶρος. Παρ' ὅλα αυτά λοιπόν, ἐπειδὴ μας ἀγαπά ο Θεός, θέλει να γεμίσει ο οἶκος του. «Θέλει πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν». Το ἔργο αυτό, της σωτηρίας μας, ἀνέλαβε ο Κύριός μας. Ὑπόμνησή Του, η παρουσία Του ἀνάμεσά μας στη γη, η διδασκαλία, τα θαύματά Του. Ζητά να πιστέψουμε, να ακολουθήσουμε τις εντολές Του στην καθημερινή μας ζωή. Ἡ πρόσκληση δεν εἶναι ἀρκετὴ χωρὶς πίστη και τήρηση των εντολῶν του Θεοῦ. Δε φτάνει για τη συμμετοχή στο μεγάλο δείπνο, την βασιλεία του Θεοῦ.

Αὐτό που δυστυχῶς δεν παίρνουμε στα σοβαρά, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἶναι ὅτι εἴμαστε ἐπισκέπτες στη γη, με ἡμερομηνία λήξης. Ὑπάρχει πέραν αὐτῆς της προσωρινῆς παρουσίας στη γη, η αἰώνια βασιλεία του Θεοῦ. Ο Θεός, μας δημιούργησε ἐλεύθερους ἀλλὰ μας ἀγαπά. Θέλει να ακολουθήσουμε τις εντολές Του. Μας κάλεσε! Εἴμαστε ἐλεύθεροι να κάνουμε την ἐπιλογή μας! Ἀν φυσικά ἀρνηθούμε την πρόσκληση, δεν θα συμμετάσχουμε στο μεγάλο δείπνο. Και ἐπειδὴ εἴμαστε ἀδύνατοι θα χρειαστεῖ να προσφεύγουμε σ' αὐτόν με την κατ' ἴδιαν προσευχή μας ἢ συμπροσευχόμενοι και ἐκκλησιαζόμενοι, ὡς πιστοὶ και συνεπεῖς χριστιανοί. Μας προσκαλεῖ να μείνουμε πιστοὶ στη διδασκαλία του Χριστοῦ. Να ζούμε σύμφωνα με το θέλημά Του. Να μετέχουμε και στο ἐπίγειο θείο δείπνο της Θείας Ευχαριστίας, ορίζοντας κῶρο καθαρὸ στην ψυχὴ μας, ὡς μόνιμο κατοικητήριό Του. Ευκαιρίες παρουσιάζονται! Προσκλήσεις δεχόμαστε ἀκούοντας το λόγο Του. Θα ἀρνηθούμε την πρόσκληση;

Δ.Γ.Σ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Απόστολος :Εβρ. ια' 9-10, 32-40

Ευαγγέλιο: Ματθ. α' 1-25

23 Δεκεμβρίου 2018

«Το γάρ εν αυτή γεννηθέν εκ Πνεύματός εστιν Αγίου τέξεται δε υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν· αυτός γάρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών» (Ματθ. α' 20-21)

Δύο μέρες μας χωρίζουν από το μοναδικό ιστορικό γεγονός της Γεννήσεως του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού. Είναι τόσο μοναδικό, γιατί από τη μία χωρίζει την ιστορία σε περίοδο πριν και μετά από Αυτόν και την ίδια στιγμή η παρουσία του αποτελεί το ενωτικό σημείο μεταξύ της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Παράλληλα αποτελεί το γεγονός της Γεννήσεως του Ιησού Χριστού το αποκορύφωμα της εκπλήρωσης των προαιωνίων υποσχέσεων του Θεού προς τους ανθρώπους. Τέλος, το γεγονός της Γεννήσεως του Ιησού Χριστού αποτελεί την απαρχή της έμπρακτης αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο και η οποία θα φτάσει στην κορύφωσή της με τη Σταυρική θυσία του Χριστού. Ο Θεός δεν είναι πια απρόσιτος, απλησίαστος. Ο Θεός γίνεται «τοίς πάσι προσιτός» ως Εμμανουήλ. Κατά τον επαναλαμβανόμενο σήμερα προφητικό λόγο, «ο Θεός είναι μαζί μας». Έτσι στο πρόσωπο του Εμμανουήλ βλέπουμε τον Ιησού Χριστό να γεννάται υπερφυσικά «εκ Πνεύματος Αγίου» και την ίδια στιγμή να μπαίνει στην Ιστορία ως άνθρωπος, Γεννημένος από μια γυναίκα, την Παρθένο Μαρία.

Η Εκκλησία αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός της Ενανθρωπήσεως του Χριστού και μάλιστα ως γεγονότος ιστορικού, προβάλλει σήμερα τους κατά σάρκα προγόνους του Χριστού σαν επιβεβαίωση της παρουσίας του και ως ανθρώπου μέσα στην ιστορία. Παράλληλα μέσα από αυτή την αναφορά τιμά τη μνήμη «πάντων των απ' αιώνος τω Θεώ ευαρεστησάντων, από του Αδάμ μέχρι της Γεννήσεως του Κυρίου, αγίων ανδρών και γυναικών».

Μακρύς ο σημερινός γενεαλογικός κατάλογος που ξεκινά από τον Αβραάμ, με την έναρξη της εφαρμογής του έργου της σωτηρίας των ανθρώπων και που καταλήγει στο πρόσωπο του Χριστού με την εφαρμογή του. Μέσα σ' αυτό τον γενεαλογικό κατάλογο υπήρξαν άνθρωποι ενάρετοι, υπήρξαν όμως και αμαρτωλοί. Κι όμως ο Θεός δεν τους περιφρόνησε, δεν τους απαξίωσε, αλλά και διά μέσου τους μετέφερε και υλοποίησε την υπόσχεση για τον ερχομό του Υιού του στον κόσμο και κατ' επέκταση της σωτηρίας των ανθρώπων.

Όμως, ανεξάρτητα από τη μαρτυρία της πίστεως τους, αλλά και το μαρτύριο της ζωής μερικών από αυτούς, όπως ακούσαμε και στο σημερινό «Απόστολο», «δεν πήραν ό,τι τους υποσχέθηκε ο Θεός, ο οποίος είχε προβλέψει κάτι καλύτερο για μας, έτσι ώστε να μη φτάσουν εκείνοι στην τελειότητα χωρίς εμάς».

Και αυτό το καλύτερο για όλους θα αρχίσει με την Ενανθρώπιση του Χριστού. Γιατί, με αφειρητά το πρόσωπο του Χριστού θα αρχίσει η γενεά της σωτηρίας και της Χάριτος. Με τη Σταυρική θυσία και την Ανάσταση του Χριστού θα ολοκληρωθεί ο αγιασμός όλων των ανθρώπων τόσο της Παλαιάς,

όσο και της Καινής Διαθήκης. Μέτοχοι αυτού του αγιασμού θα είναι στο εξής όλοι οι άνθρωποι δια μέσου των αιώνων οι οποίοι όμως θα είναι και κοινωνοί των Παθών και της Αναστάσεως του Χριστού.

Κοινωνός των Παθών του Χριστού γίνεται ο άνθρωπος που πεθαίνει στο σταυρό νεκρώνοντας πάθη και αδυναμίες. Κοινωνός των Παθών του Χριστού γίνεται εκείνος που ευθυγραμμίζει τη ζωή του με τη ζωή και το θέλημα του Χριστού. Κοινωνός των Παθών του Χριστού γίνεται εκείνος που συναισθανόμενος το μέγεθος της αγάπης του Χριστού μεταμορφώνεται συσταυρούμενος μαζί του και ομολογεί μαζί με τον Απόστολο Παύλο: «Χριστώ συνεσταύρωμαι· ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός» (Γαλ. β' 19-20).

Αυτή τη δυνατότητα μας την έδωσε και μας τη δίνει ο Χριστός από τη στιγμή που, αν και Θεός, γίνεται άνθρωπος και ανεπηρέαστος από την δική μας αμαρτωλή ανθρώπινη φύση μάς οδηγεί στην αγιότητα. Η δική του αγιότητα μεταμορφώνει τη δική μας αμαρτωλή ανθρώπινη φύση, γιατί ο ίδιος είναι ο Ιησούς, δηλαδή ο Σωτήρας του κόσμου, όπως ακούσαμε και στο σημερινό ευαγγέλιο.

«Και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν· αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών», προαναγγέλλει ο Θεός στον Ιωσήφ. Αλλά και ο Απόστολος Πέτρος υπογραμμίζει με βεβαιότητα ότι «ουκ έστιν εν άλλω ουδενί η σωτηρία. Ουδε γαρ όνομά εστιν έτερον υπό τον ουρανόν το δεδομένον εν ανθρώποις εν ω δει σωθήναι ημάς» (Πράξ. δ' 12). Δηλαδή, «από κανέναν άλλο δεν μπορεί να προέλθει η σωτηρία ούτε υπάρχει άλλο πρόσωπο δοσμένο στους ανθρώπους με το οποίο να μπορούμε να σωθούμε». Από τότε παρουσιάστηκαν πολλοί αυτόκλητοι «σωτήρες». Υποσχέθηκαν παράδεισο και χάρισαν κόλαση. Υποσχέθηκαν σωτηρία από την φτώχεια και «χάρισαν» πείνα-λιμό. Υποσχέθηκαν ελευθερία, αλλά στην πράξη τους «χάρισαν» σκλαβιά και υποδουλώση.

Σ' αυτή την παραδοξότητα αντέδρασαν κατά καιρούς οι άνθρωποι και αναζήτησαν διέξοδο. Όπως ενδόμυχα αναζητούν διέξοδο, αναζητούν και το δικό τους σωτήρα. Εμείς τον έχουμε βρεί;

Αδελφοί μου, ο Ιωσήφ ξύπνησε έγκαιρα από τον ύπνο και αποδέχθηκε ό,τι του αποκάλυψε ο Θεός. Ότι, δηλαδή, ο Ιησούς είναι ο Σωτήρας του κόσμου. Έγκαιρα ας ξυπνήσουμε κι εμείς. Κατά τον Απόστολο Παύλο. «Ωρα ημάς εξ ύπνου εγέρθηται· νύν γαρ εγγύτερον ημών η σωτηρία ή ότε επιστεύσαμεν» (Ρωμ. ιγ' 11).

Έγκαιρα, λοιπόν, ας ξυπνήσουμε κι εμείς για να μπορέσουμε να βιώσουμε τη σωτηρία μέσα από τη χαρά της Γεννήσεως του Χριστού που ευαγγελίστηκε και ο Άγγελος στους ποιμένες. Το αστέρι που φώτισε το σκοτάδι της ιστορίας και καθοδήγησε τους μάγους ας γίνει κι ο δικός μας οδηγός που θα μας οδηγήσει στο σπήλαιο της Βηθλεέμ. Παράλληλα, η χαρά των ποιμένων ας γίνει και δική μας χαρά. Γονατιστοί μπροστά στο θείο βρέφος την Άγια μέρα της Γεννήσεως ας τον προσκυνήσουμε με τη βεβαιότητα του Αγγελικού λόγου «ότι ετέχθη υμίν σήμερον σωτήρ ος έστι Χριστός Κύριος» (Λουκ. β' 11). Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

Απόστολος: Γαλ. α' 11-19

Ευαγγέλιο: Ματθ. β' 13-23

30 Δεκεμβρίου 2018

«Τεθνήκασιν οι ζητούντες την ψυχήν του παιδίου»

Όταν αναχώρησαν οι μάγοι, μας λέει η σημερινή ευαγγελική περικοπή, ένας άγγελος του Θεού παρουσιάστηκε στον Ιωσήφ, στο όνειρό του και του είπε: Σήκω αμέσως, πάρε το παιδί και τη μητέρα Του και φύγε στην Αίγυπτο και μείνε εκεί ωσότου σου πω. Γιατί ο Ηρώδης όπου να' ναι θα ψάξει να βρει το παιδί για να το σκοτώσει. Ο Ιωσήφ σηκώθηκε αμέσως, πήρε το παιδί και τη μητέρα Του και μέσα στη νύκτα έφυγε για την Αίγυπτο. Κι εκεί έμεινε ώσπου πέθανε ο Ηρώδης. Έτσι εκπληρώθηκε ο λόγος του Κυρίου, που είχε πει ο προφήτης: «Από την Αίγυπτο κάλεσα το γιο μου». Όταν κατάλαβε ο Ηρώδης ότι οι μάγοι τον εξαπάτησαν, οργίστηκε πάρα πολύ. Έστειλε τότε στρατιώτες και σκότωσαν στη Βηθλεέμ και την περιοχή γύρω από αυτή, όλα τα παιδιά από δυο χρονών και κάτω, σύμφωνα με το χρόνο, που εξακριβώσε από τους μάγους. Έτσι εκπληρώθηκε ο λόγος του Κυρίου, που είχε πει ο Προφήτης Ιερεμίας «Ακούστηκε στη Ραμά κραυγή, θρήνος, κλάματα και στεναγμός βαρύς· για τα παιδιά της κλαίει η Ραχήλ και πουθενά δεν βρισκει παρηγοριά, γιατί δεν υπάρχουν πια στη ζωή». Όταν, λοιπόν, πέθανε ο Ηρώδης, ένας άγγελος σταλμένος από τον Κύριο, εμφανίζεται στον Ιωσήφ σε όνειρο στην Αίγυπτο και του λέει: «Σήκω πάρε το παιδί και τη μητέρα Του και πήγαινε στη χώρα του Ισραήλ γιατί πέθαναν όσοι ήθελαν να το σκοτώσουν». Ο λόγος αυτός του Αγγέλου, περικλείει νόημα βαθύ κι έτσι μας δίνει σήμερα την αφορμή, για να δούμε κι εμείς, πού κατέληξαν και πού καταλήγουν συνήθως οι εκθροί του Χριστού.

Η ιστορία μας λέει ότι όλοι αυτοί που στράφηκαν εναντίον του Ιησού Χριστού και της Εκκλησίας Του, αντί να πετύχουν τον σκοπό τους είχαν τέλος τραγικώτατο. Τι κι αν είχαν ξίφη και όπλα και στρατό στη διάθεσή τους; Τι κι αν έτρεμε η γη στο πέρασμά τους. Αποδείχτηκαν τελικά ανίσχυροι και ανίκανοι να προκαλέσουν το κακό που επεδίωκαν. Κι 'αρχίζουμε από τον Ηρώδη, που η φιλαυτία του, η φιλοδοξία του και η καχυποψία του, τον έκαναν να μην υπολογίζει τίποτε. Κι εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε, ότι με διαταγή του προηγήθηκε η δολοφονία των δυο γιών του, που φοβήθηκε μήπως του πάρουν το θρόνο. Ακολούθησε έπειτα ο θάνατος της μητέρας του, των δυο συζύγων του και των παιδαγωγών και φίλων του. Τι συνέβη όμως με όλους αυτούς που πολέμησαν τον Χριστό και κατ' επέκταση τον Χριστιανισμό;

Είναι Αλήθεια ότι πολλοί μετά τη σφαγή των νηπιών, νόμισαν πως ο Ηρώδης νίκησε και πως πέτυχε το στόχο του. Πόσο, όμως, διαφορετική ήταν η πραγματικότητα; Νικητής ήταν και είναι στους αιώνες, ο τεχθείς Βασιλιάς, ο Βασιλιάς του Ουρανού και της γης, ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός. Και ηττημένος ο βασιλιάς Ηρώδης, που έχασε τη μάχη και στο τέλος και την ψυχή του. Γιατί τη σκληρότητά του αυτή και τη μανία του τα πλήρωσε πολύ ακριβά. Η ιστορία, λέει, ότι είχε ένα από τους πιο φρικτούς θανάτους, που θα μπορούσε να έχει ένας άνθρωπος. Ψηνόταν, λένε οι ιστορικοί, από ψηλό πυρετό, σφάδαζε στους πόνους, υπόφερε από δυσεντερία, έγινε βρώμα και δυσωδία σκουληκιών, γιατί σάπησαν μέλη του σώματός του. Και με αφόρητη δύσπνοια και τρόμο και σπασμό των μελών ξεψύχησε ο δώκτης αυτός του Χριστού.

Αλλά και τα τέλη άλλων δικτών αυτοκρατόρων δεν ήταν καλύτερα. Ο γνωστός σε όλους μας Νέρωνας, που έμεινε στην ιστορία σαν μια τερατώδης προσωποποίηση της αγριότητας, κτυπήθηκε μόνος του με μαχαίρι στο λαιμό και αυτοκτόνησε. Πρόκειται για τον άνθρωπο που πυρπόλησε την Ρώμη το 64 μ.Χ. και για να μην δώσει υποψίες για την ενοχή του, παρακολουθούσε το θέαμα από την έπαυλή του στο Άντιο, κάπου 56 χιλιόμετρα από τη Ρώμη. Ο Αδριανός, που ύψωσε στη θέση του Τίμιου Σταυρού του Γολγοθά άγαλμα της Αφροδίτης και στη θέση του Παναγίου Τάφου άγαλμά του, πέθανε από βασιανιστική αρρώστια. Ο Βαλεριανός, που στην εποχή του μαρτύρησαν πλήθη χριστιανών, εγδάρη ζωντανός από τους Πέρσες. Ο Ιουλιανός, που θέλησε στην εποχή του να φέρει την ειδωλολατρία, πέθανε στον πόλεμο κραυγάζοντας το ιστορικό «Με νίκησες Ναζωραϊέ». Τέλος, ο Διοκλητιανός, που επιχείρησε να εξαλείψει από της γης το όνομα του Χριστού, έχασε τα λογικά του. Ο σύγχρονός μας Στάλιν, που αντικατέστησε τη γιορτή των Χριστουγέννων, με τα δικά του γενέθλια, δεν είχε καλύτερη κατάληξη. Η προτομή του πετάχτηκε κυριολεκτικά από το Μαουσολείο της Μόσχας και μάλιστα από τους πρώην υποτακτικούς του.

Αυτή είναι η πικρή για τους εχθρούς του Χριστού αλήθεια. Εξαφανίστηκαν κατά τρόπον εξευτελιστικότατο. Κι έτσι βρίσκει στον κάθε εχθρό Του εφαρμογή ο λόγος εκείνος του Κυρίου, που είπε στο διώκτη Σαούλ, τον μετέπειτα απόστολο Παύλο, έξω από τα τείχη της Δαμασκού. «Είναι οδυνηρό να κλωτσάς στα καρφιά» (Πραξ. κοτ' 14). Το πικρό αυτό πάθημα των κατά καιρούς εχθρών του Χριστού γίνεται σωτήριο μάθημα για όλους μας. Μάθημα και δίδαγμα για το παρόν και το μέλλον. Δίδαγμα προτρεπτικό σε μετάνοια για καθένα που τίθεται αντιμέτωπος του Ιησού. Δίδαγμα τονωτικό και ενθαρρυντικό για καθένα που πιστεύει σ' Αυτόν. Μη λησμονούμε, λέει το δίδαγμα αυτό, σε κάθε σύγχρονο διώκτη, ότι είμαστε άνθρωποι, προσωρινοί στον κόσμο αυτό. Τι κι αν έχει κάποιος τάλαντο λογοτεχνικό και πέννα δυνατή και γράφει μυθιστορήματα και έργα θεατρικά, με τα οποία μερικές φορές υβρίζεται το Πανάγιο Πρόσωπο του Κυρίου μας; Τι κι αν έχει κάποιος ευχέρεια και υποτιμιά και δεν υπολογίζει τους αιώνιους νόμους του Κυρίου; Πάντοτε θα πρέπει να ξέρουμε ότι είμαστε άνθρωποι θνητοί και αδύνατοι. Άνθρωποι που σήμερα κινούμε απειλητικά το χέρι εναντίον όλων και αύριο μεταφερόμαστε από άλλους στον τάφο.

Αδελφοί μου! Θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι Εκείνος που πολέμησαν και πολεμούν και μερικοί στην εποχή μας είναι ο Θεός ο Παντοδύναμος. Είναι το, «Άλφα και το Ωμέγα, Αυτός που αληθινά υπάρχει και υπήρχε και θα έρθει» (Αποκ. α' 8). Είναι κατά τον απόστολο Παύλο ο Βασιλιάς των βασιλέων και Κύριος των κυριάρχων (Α' Τιμ. στ'15). Κάθε απόπειρα εναντίον Του θυμίζει σκουλήκι, που με δυσκολία σύρεται στη γη και τολμά να απειλήσει τον άνθρωπο, που μπορεί ανά πάσα στιγμή να το λειώσει κάτω από το πέλμα του. Γι' αυτό και ο Θεόπνευστος ο Θεός που έχει το θρόνο Του στους ουραμούς, θα γελάσει περιφρονητικά με καθένα, που θα υψώσει το ανάστημά του εναντίον Του (Ψαλμ. Β'4). Στα χέρια Του, λοιπόν, βρίσκεται η Εκκλησία Του και ο λαός Του. Αυτός ανατρέπει τυρράνους και καθεστώτα και συντριβεί κάθε υπερφίαλο διώκτη, που νομίζει ότι μπορεί να σταθεί εμπόδιο στο σχέδιό Του. Μη φοβούμαστε, λοιπόν, κανένα διωγμό άμεσο η έμμεσο, φανερό η κρυφό, κατά μέτωπον η ύπουλο. Ας μένουμε πάντοτε κοντά Του και να ξέρουμε ότι πάντοτε η νίκη θα είναι δική μας.

† **Ηγούμενος Χρυσορρογιατίσσης Διονύσιος**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εγκύκλιος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεωργίου για τη διεξαγωγή εράνου υπέρ των τυφλών	σελ. 44
---	---------

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

Σύναξις Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου	σελ. 2
Κυριακή μετά τα Φώτα	4
Κυριακή ΙΕ' Λουκά	6
Κυριακή ΙΣΤ' Λουκά (Τελώνου και Φαρισαίου)	8
Υπαπαντή του Χριστού	10
Κυριακή ΙΖ' Λουκά (Ασώτου)	12
Κυριακή της Απόκρεω	14
Κυριακή της Τυρινής	16
Κυριακή Α' των Νηστειών (Ορθοδοξίας)	18
Κυριακή Β' των Νηστειών	22
Κυριακή Γ' των Νηστειών (Σταυροπροσκυνησεως)	24
Κυριακή Δ' των Νηστειών	26
Κυριακή Ε' των Νηστειών (Ευαγγελισμός της Θεοτόκου)	28
Κυριακή των Βαΐων	30
Άγιον Πάσχα	32
Κυριακή του Αντίπασχα (του Θωμά)	34
Κυριακή των Μυροφόρων	36
Κυριακή του Παραλύτου	38
Κυριακή της Σαμαρείτιδος	42
Κυριακή των Αγίων Πατέρων (Α' Οικουμενικής Συνόδου)	46
Κυριακή της Πεντηκοστής	48
Κυριακή των Αγίων Πάντων	50
Κυριακή Β' Ματθαίου	52
Κυριακή Γ' Ματθαίου	54
Το Γενέσιον του Προδρόμου	56
Αποστόλων Πέτρου και Παύλου	58
Κυριακή Ε' Ματθαίου	62
Κυριακή ΣΤ' Ματθαίου	64
Κυριακή των Αγίων Πατέρων (Δ' Οικουμενικής Συνόδου)	66

Κυριακή Η' Ματθαίου	68
Κυριακή Θ' Ματθαίου	70
Κυριακή Ι' Ματθαίου	72
Κυριακή ΙΑ' Ματθαίου	74
Κυριακή ΙΒ' Ματθαίου	76
Κυριακή ΙΓ' Ματθαίου	78
Κυριακή ΙΔ' Ματθαίου	82
Κυριακή προ της Υψώσεως	84
Κυριακή μετά την Ύψωσιν	86
Κυριακή Α' Λουκά	88
Κυριακή Β' Λουκά	90
Κυριακή Γ' Λουκά	92
Κυριακή Δ' Λουκά	94
Κυριακή Στ' Λουκά	96
Κυριακή Ζ' Λουκά	98
Κυριακή Ε' Λουκά	102
Κυριακή Η' Λουκά	104
Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου	106
Κυριακή Θ' Λουκά	108
Κυριακή ΙΓ' Λουκά	110
Κυριακή ΙΔ' Λουκά	112
Κυριακή Ι' Λουκά	114
Κυριακή ΙΑ' Λουκά (των Προπατόρων)	116
Κυριακή Προ της Χριστού Γεννήσεως	118
Κυριακή μετά την Χριστού Γέννησιν	120

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΜΗΝΕΣ

	Σελ.
Ιανουάριος - Φεβρουάριος	20
Μάρτιος - Απρίλιος	40
Μάιος - Ιούνιος	60
Ιούλιος - Αύγουστος	80
Σεπτέμβριος - Οκτώβριος	100
Νοέμβριος - Δεκέμβριος	124

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Πα.	2/11	ΠΑΝΩ ΠΑΧΝΑ (Εοπ.)	Κυ.	2/12	ΚΟΙΛΗ
Σα.	3/11	ΑΧΕΛΕΙΑ	Δε.	3/12	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ (Εοπ.)
Κυ.	4/11	ΤΙΜΗ	Πε.	6/12	ΝΑΤΑ
Πε.	8/11	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγ. Νεκτάριος (Εοπ.)	Σα.	8/12	ΜΕΣΑΝΑ
Σα.	10/11	ΠΕΝΤΑΛΙΑ, Άγιος Μηνάς (Εοπ.)	Κυ.	9/12	ΑΛΕΚΤΟΡΑ
Κυ.	11/11	ΝΕΟΝ ΧΩΡΙΟΝ	Τρ.	11/12	ΓΕΡΟΣΚΗΠΙΟΥ, Άγιος Σπυριδώνας (Εοπ.)
Τε.	14/11	ΑΡΣΟΣ	Σα.	22/12	ΚΟΙΛΙΝΙΑ
Κυ.	18/11	ΑΝΑΡΙΤΑ	Κυ.	23/12	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Κενδέας
Τρ.	20/11	ΠΑΦΟΣ, Παναγία Παντάνασσα (Εοπ.)	Τρ.	25/12	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Θεόδωρος
Τε.	21/11	ΠΕΓΓΕΙΑ	Πε.	27/12	ΛΕΜΠΑ
Κυ.	25/11	ΤΑΛΑ, Αγία Αικατερίνη	Κυ.	30/12	ΓΙΟΛΟΥ
Κυ.	25/11	ΠΕΝΤΑΛΙΑ, Άγιος Στυλιανός (Εοπ.)			
Πε.	29/11	ΕΜΠΑ (Εοπ.)			
Πα.	30/11	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ			

ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΡΣΙΝΟΗΣ κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

Πε.	1/11	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Άγιοι Ανάργυροι	Κυ.	2/12	ΚΑΘΗΚΑΣ
Κυ.	4/11	ΛΑΡΝΑΚΑ	Τρ.	4/12	ΑΡΜΟΥ
Δε.	5/11	ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ (Εοπ.)	Τε.	5/12	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Εοπ.)
Πε.	8/11	ΑΝΩΓΥΡΑ	Πε.	6/12	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ, Άγιος Νικόλαος
Πα.	9/11	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγιος Νεκτάριος	Πα.	7/12	ΑΓΙΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
Σα.	10/11	ΝΕΟ ΧΩΡΙΟΝ (Εοπ.)	Κυ.	9/12	ΠΑΧΝΑ ΚΑΤΩ
Κυ.	11/11	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Κενδέας	Τρ.	12/12	ΓΕΡΟΣΚΗΠΙΟΥ, Άγιος Σπυριδώνας
Δε.	12/11	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ (Εοπ.)	Κυ.	16/12	ΠΕΓΓΕΙΑ
Τρ.	13/11	ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝΑ	Κυ.	23/12	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Θεοσκέπαστη
Κυ.	18/11	ΜΕΣΟΓΗ	Τρ.	25/12	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ
Τρ.	20/11	ΓΙΟΛΟΥ (Εοπ.)	Κυ.	30/12	ΜΑΝΔΡΙΑ
Τε.	21/11	ΠΑΦΟΣ, Παναγία Παντάνασσα			
Σα.	24/11	ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΑ, Αγία Αικατερίνη (Εοπ.)			
Κυ.	25/11	ΛΥΣΟΣ, Άγιος Μερκούριος			
Πε.	29/11	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ (Εοπ.)			
Πα.	30/11	ΕΜΠΑ			

ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ κ. ΤΥΧΙΚΟΥ

Πα.	2/11	ΜΟΥΤΤΑΛΟΣ, Άγιος Γεώργιος (Εοπ.)	Δε.	3/12	ΣΑΛΑΜΙΟΥ (Εοπ.)
Σα.	3/11	ΜΕΣΑΝΑ, Άγιος Γεώργιος	Τρ.	4/12	ΣΤΑΤΟΣ, Αγία Βαρβάρα
Κυ.	4/11	ΜΕΣΑΝΑ	Τε.	5/12	ΤΡΑΧΥΠΕΔΟΥΛΑ, Άγιος Σάββας
Τε.	7/11	ΕΠΙΣΚΟΠΗ, Αρχάγγελος Μιχαήλ (Εοπ.)	Τε.	6/12	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγιος Νικόλαος
Πε.	8/11	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Αρχάγγελος Μιχαήλ	Πα.	7/12	ΜΕΣΑΝΑ (Εοπ.)
Κυ.	11/11	ΦΟΙΝΙ	Σα.	8/12	ΜΕΣΑΝΑ
Τρ.	13/11	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	Τε.	12/12	ΟΜΟΔΟΣ, Άγιος Σπυριδώνας
Δε.	20/11	ΚΟΙΛΗ (Εοπ.)	Κυ.	30/12	ΣΑΛΑΜΙΟΥ
Τρ.	21/11	ΔΟΡΑ, Παναγία Φωτολάμπουσα	Δε.	31/12	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΗΣ (Αγρυπνία)

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΚΟΥ

4/11	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ	2/12	ΚΟΛΩΝΗ
11/11	ΚΟΥΛΙΑ	9/12	ΤΡΕΜΙΘΟΥΣΑ
18/11	ΜΑΝΔΡΙΑ	16/12	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΙΤΣΙΟΥΝΗΣ

4/11	ΔΡΟΥΣΙΑ	9/12	ΓΙΟΛΟΥ
11/11	ΣΤΑΤΟΣ	16/12	ΑΛΕΚΤΟΡΑ
18/11	ΑΥΔΗΜΟΥ		

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

4/11	ΚΟΝΙΑ	2/12	ΛΕΜΠΑ
18/11	ΤΙΜΗ	9/12	ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ